

Tilburg University

De eigen moestuin als pensioenvoorziening is zo'n gek idee nog niet

Prast, H.M.

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2014

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Prast, H. M. (2014). De eigen moestuin als pensioenvoorziening is zo'n gek idee nog niet. *Het Financieele Dagblad*, 10-10.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

De eigen moestuin als pensioenvoorziening is zo'n gek idee nog niet

Henriëtte Prast

Staatssecretaris Klijnsma heeft met haar opmerkingen over het hebben van een moestuin en een afgelost eigen huis de spijker op de pensioenkop geslagen. In de finance theorie noemen we dit het hedgen van risico, in de pensioenliteratuur hebben we het over het vervangen van consumptie door huishoudproductie. PvdA-voorzitter Spekman zit er dan ook volledig naast als hij beweert dat Klijnsma's opmerkingen belachelijk en dom zijn.

Toekomstige uitgaven aan wonen,

eten en andere noodzakelijke levensbehoeften zijn op de financiële levensbalans een verplichting, een liability, aan jezelf. Je kunt er immers niet onderuit. Met het aflossen van een hypotheek en het hebben van een moestuin zet je tegenover die verplichting een vordering, een asset. En dus heb je pensioenrisico's afgedekt. De afgeloste woning is een asset die in waarde meebeweegt met wat het kost om te wonen. De waarde van een moestuin beweegt mee met de kosten van eerste levensbehoeften, groente en fruit. Ook hier is een risico afgedekt. Wordt groente duurder, dan heb je daar

geen last van. Pensioen is het inkomen dat nodig is om de gewenste levensstandaard voort te zetten vanaf het moment dat iemand de arbeidsmarkt verlaat. In plaats van je arbeid te verkopen (werken) en met de opbrengst zaken te kopen (anderen voor je laten werken), kun je nu zelf in je consumptie voorzien. Op het moment dat iemand met pensioen gaat, wordt vrije tijd veel minder schaars dan geld. Optimale planning over de levenscyclus betekent dan dat je meer tijd en minder geld inzet om je gewenste levensstandaard te realiseren. Je bakt zelf een appeltaart

in plaats van er een te kopen, doet zelf klusjes in huis in plaats van iemand in te huren, vraagt vrienden thuis te eten in plaats van uit eten te gaan. Het zijn allemaal voorbeelden van optimale planning die ook nog eens de autonomie van de gepensioneerde vergroten door diens afhankelijkheid van de beweeglijkheid

Toekomstige uitgaven aan wonen en eten zijn op de financiële levensbalans een verplichting aan jezelf

van aandelenkoersen, inflatie, dekkingsgraden en relatieve prijsveranderingen te verkleinen. In een tijd waarin werknemers pensioenrisico toegeschoven krijgen, hebben ze baat bij cursussen groente verbouwen, wekken, koken, breien, naaien, timmeren, loodgieten en taarten bakken. Dat levert ze iets op waarmee ze beter op hun pensioen zijn voorbereid. En voor Spekman zou een cursus personal finance geen overbodige luxe zijn.

Henriëtte Prast is hoogleraar Persoonlijke Financiële Planning in Tilburg.

